

Tentoonstelling *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu* opent 5 september in Amsterdam Museum

Gouden Koets krijgt gezelschap van Spinoza, Erasmus, vrijmetselaars, Aletta Jacobs, Provo, krakers en Black Lives Matter

Vanaf zondag 5 september kunnen bezoekers zich in het Amsterdam Museum niet alleen in de Gouden Koets en zijn geschiedenis verdiepen maar ook een bezoek brengen aan de nieuwe tentoonstelling *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu*. Deze tentoonstelling legt verbanden tussen hedendaagse gebeurtenissen en historische ontwikkelingen en spoort aan tot reflectie en discussie. *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu* is een initiatief van het Amsterdam Museum en het jarige Humanistisch Verbond en loopt tot 27 februari 2022. Het Humanistisch Verbond zet zich al 75 jaar in voor vrijdenken en een democratische rechtsstaat waarin mensen vrij en gelijk kunnen leven. De opening op zondag 5 september wordt voorafgegaan door een debatmiddag in Felix Meritis met onder anderen Jörgen Tjon A Fong, Nanoah Struik, Mitchell Esajas en Hedy D'Ancona. Debatleider is Nadia Moussaid.

Van vernieuwers tot oproerkraaiers

Wat is een vrijdenker? Daarop zijn vele antwoorden mogelijk. De samenstellers van de tentoonstelling *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu* zien vrijdenkers als vernieuwers, idealisten, dwarsliggers, vrije geesten én activisten. Een vrijdenker kijkt verder dan de heersende moraal en conventies en creëert ruimte voor nieuwe gedachten. Maar wie voor de één een vrijdenker is, wordt door de ander als oproerkraaiër gezien. De tentoonstelling geeft een overzicht van vier eeuwen vrije geesten, van Baruch Spinoza (1632 - 1677) tot nu. En hoe tolerant zijn we eigenlijk voor afwijkende denkers en doeners? In hoeverre geven we ruimte aan de mening van een ander? Mag je mensen 'cancelen' om hun mening en verdient iedereen een podium? Het zijn heel actuele vragen. De tentoonstelling daagt de bezoeker uit hierover zelf positie te bepalen.

Amsterdam, stad van vrijdenkers

De tentoonstelling *Vrijdenkers, van Spinoza tot nu* begint in Amsterdam, de stad die al sinds de zeventiende eeuw wordt geassocieerd met vrijdenken. Te zien zijn onder andere de banvloek die door de Joodse gemeenschap in 1656 tegen Spinoza werd uitgesproken wegens 'gruwelijke ketterijen', de typemachine van Theo van Gogh, de T-shirts van de eerste Black Lives Matter demonstratie en de handtas van kunstenaar Tinkebell, die zij maakte van haar kat. Het Amsterdam Museum laat zien en horen wat de kritische geesten dachten, wat hen dreef, en hoe de samenleving erop reageerde. Velen kregen te maken met afkeuring, intimidatie, repressie en geweld. Iedereen die vraagtekens plaatst, kan onder vuur komen te liggen.

Kunstenaars als vrijdenkers

Thema's als religie, vrijheid van meningsuiting, feminisme, gender, etniciteit en de menselijke relatie tot de natuur roepen ook vandaag de dag heftige emoties op. Het Amsterdam Museum toont historische denkers die zich hiermee bezighielden én selecteerde hedendaagse kunstenaars om op deze thema's te reflecteren. Circus Andersom (Martijn Engelbregt), Aam Solleveld, Ni Haifeng en Dominique Himmelsbach presenteren nieuwe ruimtevullende installaties. Remy Jungerman, Jeroen Jongeleen, Sunny Bergman, Melanie Bonajo, Renzo Martens, Tinkebell, Jonas Staal, Patricia Kaersenhout, Ari Versluis en Ellie Uyttenbroek, Jan Hoek, Wafae Ahalouch en Leendert Vooijce e.a. geven hun kijk op historische vraagstukken rond vrijdenken met bestaand werk. Ook delen Henk Schiffmacher, Tim Hofman, Ulysse Ellian, David van Reybrouck, Nanoah Struik, Jerry Afriyie, Lale Gül, Hedy D'Ancona, Femke Halsema, Imane Valk, Nienke van Ittersum en Samya Hafsaoui hun visie op het thema in een videoreeks in en buiten het museum.

De tentoonstelling is een samenwerking tussen het Amsterdam Museum en het Humanistisch Verbond en wordt mede mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Noot voor redactie, niet voor publicatie:

Binnenkort stellen wij een uitgebreide factsheet en persmap beschikbaar met daarin veel informatie over de tentoonstelling *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu*. Wilt u deze ontvangen, laat ons dit weten via pr@amsterdammuseum.nl o.v.v. 'persmap Vrijdenkers'. Het Amsterdam Museum zal vóór de opening een persbijeenkomst houden zodat u de tentoonstelling *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu* op tijd kan bezoeken. Een persuitnodiging hiervoor volgt.

Voor meer informatie: Peter Rosendaal / Persvoorlichter *Vrijdenkers: van Spinoza tot nu* voor het Amsterdam Museum / pr@amsterdammuseum.nl / 06 19 598 805